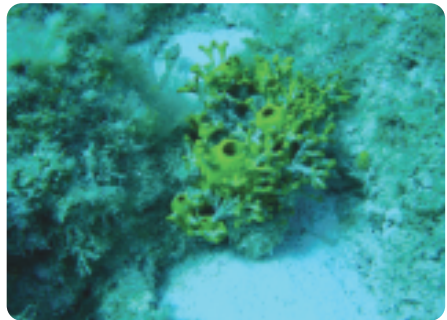

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΜΕ ΤΕΧΝΗΤΟΥΣ ΥΦΑΛΟΥΣ:

ΜΙΑ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑΛΙΕΙΑΣ

Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος
Τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών

2012

Εισαγωγή

Είναι αποδεκτό σε παγκόσμιο επίπεδο ότι οι κλασσικές πρακτικές διαχείρισης της αλιείας, όπως είναι ο περιορισμός στην ποσότητα των αλιευτικών εργαλείων, η απαγόρευση χρήσης δικτύων με μικρό άνοιγμα «ματιού» και η απαγόρευση αλιείας ειδών μικρού μεγέθους, δεν μπορούν από μόνες τους να δώσουν ουσιαστικές λύσεις στο πρόβλημα της υπερεκμετάλλευσης των αλιευτικών πόρων και της συνεπακόλουθης υπεραλίευσης. Όσο δε αφορά στη διαχείριση των αλιευτικών πόρων στη Μεσόγειο, αυτή είναι πιο περίπλοκη απ' ό,τι σε άλλες θάλασσες λόγω της υψηλής βιοποικιλότητας και της συχνά ταυτόχρονης αλίευσης πολλών ειδών με το ίδιο αλιευτικό εργαλείο ή μέθοδο.

Στην Κύπρο, σημαντικοί θαλάσσιοι βιότοποι έχουν υποβαθμιστεί, τα ιχθυαποθέματα παρουσιάζουν σημαντική μείωση, οι αλιευτικές εξορμήσεις καθίστανται όλο και πιο δαπανηρές και γίνεται όλο και πιο δύσκολο για τους ψαράδες να επιβιώσουν.

Για τους πιο πάνω λόγους, η ανάγκη για τη λήψη καινοτόμων μέτρων και εναλλακτικών μορφών διαχείρισης της αλιείας είναι επιτακτική έτσι ώστε να επιτευχθεί η διατήρηση των θαλάσσιων πόρων και για τις επόμενες γενεές.

Η δημιουργία θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών με την προσθήκη Τεχνητών Υφάλων (ΤΥ) σε συγκεκριμένες θέσεις και κατόπιν κατάλληλου σχεδιασμού συμβάλλει, μεταξύ άλλων, στην αύξηση της θαλάσσιας βιοποικιλότητας, στην αποκατάσταση και στην περαιτέρω αύξηση των ιχθυαποθεμάτων. Η διαχείριση των περιοχών αυτών με τη συνεργασία διαφορετικών εμπλεκόμενων φορέων, όπως είναι οι αλιείς, άλλες αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες και οι τοπικές αρχές, αποτελεί ένα εναλλακτικό εργαλείο διαχείρισης της αλιείας.

Τι είναι οι ΤΥ

Πρόκειται για κατασκευές οι οποίες «μιμούνται» τις ιδιότητες ενός φυσικού υφάλου, δηλαδή προσφέρουν χώρο αναπαραγωγής, διατροφής και καταφυγίου για τους θαλάσσιους οργανισμούς.

Για την κατασκευή των ΤΥ χρησιμοποιούνται διάφορα υλικά, όπως είναι το σκυρόδεμα, το σίδηρο και ο ασβεστόλιθος. Εφόσον επιλεγούν τα κατάλληλα σχήματα και μεγέθη, πραγματοποιείται κατάλληλος σχεδιασμός των ΤΥ και χωροθέτησή τους στο θαλάσσιο πυθμένα.

Στρατηγική

Το Τμήμα Αλιείας και Θαλασσιών Ερευνών (ΤΑΘΕ) του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος αναγνωρίζοντας τη σημασία των ΤΥ θέσπισε και εφαρμόζει σχετική στρατηγική για τη δημιουργία θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών με ΤΥ.

Χρηματοδότηση ΤΥ

Η χρηματοδότηση των ΤΥ θα πραγματοποιηθεί κυρίως μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2007-2013, ενώ η ολοκλήρωσή τους θα μπορεί να επιτευχθεί με συνεισφορά φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, άλλων πολιτειακών φορέων καθώς και του ιδιωτικού τομέα. Κατά την επόμενη προγραμματική περίοδο του Κοινοτικού Χρηματοοικονομικού Πλαισίου 2014-2020 αναμένεται να συνεχιστεί η ανάπτυξη ΤΥ.

Στόχοι

Απώτερος σκοπός της δημιουργίας περιοχών όπου τοποθετούνται τεχνητοί ύφαλοι είναι η δημιουργία καταφυγίων ψαριών, η αύξηση των αλιευτικών αποθεμάτων και η μακροπρόθεσμη βελτίωση της αλιευτικής παραγωγής. Άλλοι στόχοι που επιτυγχάνονται παράλληλα είναι:

- Η προστασία και ο εμπλουτισμός της θαλάσσιας βιοποικιλότητας,
- Η αναζωογόνηση υποβαθμισμένων οικοσυστημάτων,
- Η πραγματοποίηση επιστημονικής έρευνας,
- Η ευαισθητοποίηση του κοινού για την προστασία της θαλάσσιας ζωής,
- Η προώθηση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και
- Η αναψυχή του κοινού και η προσέλκυση του καταδυτικού τουρισμού.

Επιλογή περιοχών

Δίνεται έμφαση έτσι ώστε οι περιοχές που επιλέγονται για να τοποθετηθούν τεχνητοί ύφαλοι να πληρούν μια σειρά κριτηρίων τα οποία έχουν σχέση με την καταλληλότητά τους, την προσβασιμότητα καθώς και τα βιολογικά και ωκεανογραφικά χαρακτηριστικά τους. Παράλληλα, πραγματοποιούνται μελέτες για τις πιθανές περιβαλλοντικές επιπτώσεις και τη χωροθέτηση των ΤΥ. Με βάση τη στρατηγική του ΤΑΘΕ, οι περιοχές που θα προστατευτούν και στις οποίες θα τοποθετούνται ΤΥ εκτείνονται από την ακτή μέχρι και την ισοβαθή των 35-40 μέτρων, με στόχο την προστασία ολόκληρου του κύκλου ζωής των περισσότερων ειδών της παράκτιας ζώνης.

Νομοθετικό Πλαίσιο

Η εγκαθίδρυση των θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών πραγματοποιείται με βάση το Άρθρο 5^Α του Περί Αλιείας Νόμου (106 (I) 2004) με το οποίο απαγορεύεται η αλιεία και ρυθμίζεται η διέλευση σκαφών σε θαλάσσιες περιοχές της Δημοκρατίας.

Διαχείριση Περιοχών

Οι θαλάσσιες περιοχές, οι οποίες εγκαθιδρύονται ως προστατευόμενες, οριοθετούνται με ακριβείς γεωγραφικές συντεταγμένες. Στα όρια των περιοχών τοποθετούνται ειδικοί πλωτήρες σήμανσης με βάση διεθνή πρότυπα. Βασική αρχή στην οποία στηρίζεται ο σχεδιασμός, η λειτουργία και η διαχείριση των θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών είναι η εξ αρχής στενή συνεργασία με τους αλιευτικούς φορείς της περιοχής, τις αρχές της τοπικής αυτοδιοίκησης καθώς και με άλλους εμπλεκόμενους φορείς, όπως είναι άλλες αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες και οι Σύνδεσμοι Καταδύσεων. Οι φορείς, που θα συμμετέχουν στο Φορέα Διαχείρισης μιας περιοχής του οποίου το συντονισμό θα έχει το ΤΑΘΕ, θα διαμορφώνουν και θα ακολουθούν σχετικό διαχειριστικό σχέδιο με στόχο την εποπτεία, συντονισμό, και την επίλυση τυχών προβλημάτων που θα παρουσιάζονται στην εύρυθμη λειτουργία και διαχείριση των περιοχών.

Γιώργος Παγιάτας,
Λειτουργός Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών Α΄
Τομέας Θαλασσίου Περιβάλλοντος

Τυπώθηκε σε ανακυκλωμένο χαρτί

Γ.Τ.Π. 395/2012-1.000
Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

Εκτύπωση: A.S. Print Xpress Ltd